

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Манчо Ангелов Веков

726 17.11.13

относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в Института за исторически изследвания при БАН по шифър 05.03.21. Документалистика, архивистика, палеография с проблематика „Изворознание и историческа демография”.

В конкурса за доцент, обявен в ДВ, бр. 68/02.08.2013 г. и в сайта на Института за исторически изследвания при БАН, като кандидат участва само гл. ас. д-р **Пенка Иванова Пейковска**.

Становището е съставено в съответствие с изискванията на Глава трета, Раздел трети от ЗРАСРБ – Условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент” и Раздел трети на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

1. Общо описание на представените материали:

Предоставени са всички необходими документи и в административно отношение няма пропуски.

Предмет:

Представеният от гл. ас. д-р Пенка Пейковска комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ИИст.И, и включва всички изискващи се документи.

Кандидатът гл. ас. д-р Пенка Пейковска е приложила общо **72** научни труда, от които монографии **2**, книги **14** (от които 4 в съавторство, 10 представляват съставителство и редакторство, а една е издадена в чужбина), студии и статии **45** (от които 3 в съавторство, 17 на чужди езици, 20 в чужди издания, 2 с импакт фактор), научни информации, отзиви и рецензии **13** (от които 1 в съавторство, 2 на чужди езици, 1 в чуждо издание, 1 с импакт фактор). Гл. ас. д-р П. Пейковска е участвала в 8 научни проекта - 3 проекта по линия на ЕБР, на които е била координатор, и 5 вътрешноинститутски проекта.

Количеството на научната продукция надхвърля изискването за академичната длъжност „доцент”, но по-важно е да се подчертае качествена страна – по същество изследвания с приносен характер.

2. Кратки биографични данни за кандидата.

Гл. ас. д-р Пенка Иванова Пейковска е завършила висшето си образование през 1986 г. в Будапешенския държавен университет „Лоранд Йотвощ” по специалностите „история” и „етнография”. През 1994 г. защитава кандидатска дисертация в Института за исторически изследвания при БАН, секция „Помощни исторически науки и информатика” на тема „Документи от личен произход за българо-унгарските културни взаимоотношения, 1878-1941 г. Извороведски анализ”, въз основа на която ѝ е присъдена образователна и научна степен „кандидат на историческите науки”, респ. „доктор по история”. Междувременно (1992-1993) специализира история на Централна и Източна Европа през XIX-XX в. в Централноевропейския университет в Будапеща.

Академичната кариера на П. Пейковска се свързва със заемането от 1998 г. на позицията научен сътрудник II ст., респ. асистент, в Института за исторически изследвания при БАН. Преди това работи седем години седем години (1987-1989, 1994-

1998) в Централен държавен архив като експерт в отдел „Чуждестранни извори за българската история“. От 2000 г. е научен сътрудник I ст., респ. главен асистент, в Института за исторически изследвания, а от 2001 г. е хоноруван преподавател в Софийски университет, катедра „Класически и нови филологии“, специалност „Унгарска филология“. Освен научните и преподавателските си задачи гл. ас. д-р Пенка Пейковска е поела и редица обществени задължения: тя е научен секретар на Българо-унгарската смесена историческа комисия; член е на Българското историческо дружество, Международното унгарско филологическо дружество, Българско генеалогическо дружество „Родознание“, а member of the public body of the Hungarian Academy of Sciences.

3. Покритие на нормативните изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“:

3.1. Придобита образователната и научна степен „доктор“. След осъществено обучение в аспирантура, респ. докторантура, като редовна аспирантка, респ. докторантка, в Института за исторически изследвания при БАН и успешно защитена кандидатска, респ. докторска дисертация, през 1994 г. придобива образователната и научна степен „доктор по история“, с присъдена диплома от ВАК при МС след мораториум върху защитите през 1995 г..

На това основание може да се потвърди, че кандидатът е изпълнила това условие за заемането на академичната длъжност „доцент“ на безсрочно трудово правоотношение в ИИст.И при БАН.

3.2. Заемане на академичната длъжност „асистент“ и „главен асистент“ в продължение най-малко на две академични години. По продължителност (не две, а 13 години) и обем на научната дейност, кандидатът многократно е преизпълнила изискванията на чл. 24, ал. 1, т.2, чл. 27, ал. 4, т. 1 на ЗРАСРБ за заемане на конкурсната длъжност „доцент“.

4. Обща характеристика на научно-изследователската и педагогическата дейност на кандидата.

Научните интереси на д-р П. Пейковска са изцяло в сферата на проблематиката на конкурса: в областите на изворознанието (анализ на извори за българо-унгарските взаимоотношения в ново време) и археографията (с акцент върху обнародването на унгарски извори за българската история, както и на орални извори), историческата демография (в частност, история на миграциите между България и Унгария в контекста на миграциите между Централна Европа и Балканите, демографски аспекти на българската диаспора в Унгария), унгарската диаспора в България.

В цялостната дейност на кандидата доминира научноизследователската работа, като е налице и известна педагогическа дейност.

4.1. Педагогическа дейност на кандидата.

Преподавателската дейност на д-р П. Пейковска е пряко свързана с научно-изследователската ѝ дейност. Налице е лекционен курс по история и култура на Унгария (XVIII-XIX в.), спецкурсове по историческа география на Унгария и по превод и обнародване на унгароезични документални извори в бакалавърската програма, както и лекционен курс по унгарски фолклор и спецкурс по унгарска традиционна материална култура в магистърската програма на специалност „Унгарска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

4.2. Представяне на публикуван монографичен труд.

За участие в конкурса гл. ас. д-р П. Пейковска депозира монографичен труд на тема „Българските общности в Унгария през XIX-XX век. Миграции и историко-

демографска характеристика. София : ИИИ при БАН, 2011, 400 с. ISBN 978-954-2903-07-9

Актуалността на монографичния труд е безспорна и тя се определя от неговия обхват, цел, структура, съдържание и методология. Съдържателно той е разработен в съответствие с разпоредбите на ЗРАСРБ, тъй като е: посветен на актуална и обществено значима проблематика, каквато представлява изучаването на българските общности зад граница, при това единствената законово призна за малцинство; издаден от специализирано академично издателство по тематика, отговаряща на професионалното направление на конкурса; съдържа теоретични обобщения на ясно формулирани научни проблеми в областта на изворознанието, историческата демография и количествените методи на изследване.

Съдържащите се в монографичния труд научни постижения са представени в специална справка към пакета от документи по конкурса. Най-общо казано те се заключават в следното: монографията, която е първият обобщаващ труд върху българското етническо присъствие в Унгария през XIX и XX в., представя един нов подход към изучаването на българските общности зад граница, прилагайки интердисциплинарен подход и в частност методите на историческата демография, социалната антропология и количествения анализ, включвайки в научен оборот неизвестни досега предимно унгарски (но също и български) архивни извори.

Критични забележки и препоръки: Като цялостна препоръка към монографията бих посочил в бъдещ план да се допълни главата за студентската миграция, като се разгледа и периодът от втората половина на XX в. (разбира се, ако това позволява достъпът до необходимите извори).

4.3. Обща характеристика на научно-изследователската дейност на кандидата.

Общият поглед върху представената научна продукция, извън монографичния хабилитационен труд показва, че в нея присъстват разнообразни научни и научно-приложни разработки. **В своето единство те покриват изискванията на чл. 57а, ал. 2, т. 2 от ППЗРАСРБ за заемането на академичната длъжност „доцент” по визираното в конкурса направление.**

От съдържателна гледна точка постиженията (научно-приложните приноси) са концентрирани в следните главни направления: изучаването на миграционните движения (вкл. слабо интерпретираната в българската специализирана литература тема за детската миграция) между България и Централна Европа; изследването на българо-унгарските научни взаимоотношения; издирване и обнародване на чужди извори за българската история. Постиженията в тези области са представени подробно в приложената справка към документите по конкурса. Налице са достатъчно убедителни основания да се твърди, че те действително се съдържат в депозираните научни публикации и са лично дело на автора.

Критични бележки по представените трудове, включително и по литературната осведоменост на кандидата.

Нямам критични бележки към кандидата. Посочената в литературните източници на публикациите литература показва отличната осведоменост на гл. ас. д-р П. Пейковска в областите на нейния научен интерес. Пожелавам в по-нататъшната ѝ работа да продължи успешната насока на научното си развитие.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и

чуждестранната литература (по негови данни).

Посочени са 26 цитирания на кандидата, от които 5 в чужди научни издания. Има 4 рецензии за монографиите на кандидата, от които 2 са обнародвани в чужбина, както и 1 рецензия за две от студиите, обнародвана в чужбина.

6. Лични впечатления за кандидата и други данни, непосочени в предхождащите точки.

Познавам гл. ас. д-р Пенка Пейковска от двайсет години. Впечатлението ми за нея е като за много работлив, амбициозен и талантлив учен. С нейните многобройни специализации в чужбина и у нас тя има чудесна подготовка като специалист в областите си на изследване. Две от книгите ѝ са обявявани за научно постижение на Института за исторически изследвания; многократно са ѝ присъждани унгарски държавни стипендии. П. Пейковска се занимава също и с преводаческа дейност на научна литература в областта на хуманитарните науки.

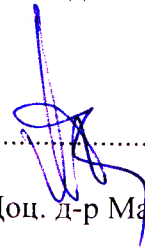
7. Заключение.

Представените материали на единствения кандидат в конкурса съвсем ясно показват, че гл. ас. д-р Пенка Пейковска значително надхвърля необходимите изисквания за избор на академичната длъжност „доцент“. В нейно лице имаме не само автор на многобройни научни публикации, в това число и монографии, но и отлично подготвен специалист. Несъмнено избирането на гл. ас. д-р Пенка Пейковска за доцент ще бъде от полза за Института за исторически изследвания и ще ѝ даде възможност още по-пълно да разгърне творческия си потенциал.

Като член на научното жури категорично ще гласувам за избора на гл. ас. д-р Пенка Пейковска на академичната длъжност „доцент“ и ще подкрепя предложението на журито, отправено към НС на ИИст.И тя да бъде избрана на тази длъжност.

3.11.2013 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Манчо Веков